

Nationale Nachtvlinder Nacht 9 juli 2010 Siep Sinnema

Op vrijdagavond 9 juli 2010 vond de landelijke nationale nachtvlindernacht plaats. Eerst wat landelijke resultaten (bron: De Vlinderstichting op internet)

- Aantal deelnemers: ongeveer 2000
- Aantal waarnemingen: 7331
- Totaal aantal waargenomen vlinders: 26.986
- Aantal soorten macronachtvlinders: 409
- Aantal soorten micronachtvlinders: 264

Landelijk werden de volgende soorten het meest gezien:

- huismoeder (*Noctua pronuba*): 1815 exemplaren
- donkere marmeruil (*Deltote pygarga*): 899 exemplaren
- hyena (*Cosmia trapezina*): 620 exemplaren
- sint-jacobsvlinder (*Tyria jacobaeae*): 568 exemplaren
- grijze stipspanner (*Idaea aversata*): 442 exemplaren
- gerande spanner (*Lomaspilis marginata*): 428 exemplaren
- graswortelvlinder (*Apamea monoglypha*): 418 exemplaren
- houtspaander (*Axylia putris*): 377 exemplaren
- groot avondrood (*Deilephila elpenor*): 358 exemplaren
- vuursteenvlinder (*Habrosyne pyritoides*): 355 exemplaren

De Kruidhof in Buitenpost was één van de vele locaties in Nederland, waar aandacht werd geschonken aan de Nationale Nachtvlinder Nacht. Om negen uur gaven Siep en Jannie Sinnema een presentatie over nachtvlinders; met behulp van een powerpoint-presentatie werd het verschil duidelijk gemaakt tussen dag- en nachtvlinders en werd een overzicht gegeven van de verschillende families bij de nachtvlinders. Deze presentatie werd door zo'n 30 mensen bezocht, waarbij ook de jeugd goed vertegenwoordigd was. Vanaf half elf werd een 400 Watt kwiklamp bij een wit laken geplaatst en al snel werden de eerste nachtvlinders op het laken waargenomen. Maar de lamp trok ook publiek aan: rond 23 uur waren zo'n 60 mensen op het gebeuren afgekomen. Omdat het een uitstekende avond was voor nachtvlinders (de temperatuur bleef rond de 20 graden Celsius) werden veel verschillende soorten waargenomen. Maar liefst 96 verschillende soorten macronachtvlinders werden in de Kruidhof waargenomen. Daarnaast zaten ook nog tientallen soorten micro-nachtvlinders op het laken. In de tabel hieronder zijn de soorten macro-nachtvlinders gerangschikt naar familie en is ook het aantal individuen per soort aangegeven.

Opvallend was het grote aantal *Noctua pronuba* (Huismoeder) dat op het licht afkwam: een voorzichtige schatting kwam uit op 1000 exemplaren, maar het waren er waarschijnlijk meer. Een bloeiende lindeboom op de Kruidhof trok trouwens

ook honderden Huismoeders aan, waardoor het lokken van nachtvinders met stroop weinig succes had.

Een opvallende soort was de *Bena bicolorana* (Grote groenuil), die met 4 exemplaren op het doek kwam zitten. Deze prachtige groene vlinder met twee witte strepen is beslist geen gewone soort en wordt in Friesland niet veel waargenomen. Ook aardig was de waarneming van de *Hadena compta* (Witband-silene-uil), een vlinder die als waardplant anjerssoorten en duizendschoon heeft. Deze vlinder wordt in Friesland weinig waargenomen. Een andere soort van de anjers, namelijk *Hadena bricruris* (Gewone silene-uil) was ook vertegenwoordigd; deze soort is vrij algemeen in Friesland.

Voor het publiek was het leuk dat ook twee Pijlstaartsoorten langs kwamen. Maar liefst 7 exemplaren van *Deilephila elpenor* (Groot Avondrood) en 3 exemplaren van een van de grootste nachtvinders van Nederland, namelijk *Sphinx ligustri* (Ligusterpijlstaart). Ook 7 exemplaren waren er te bewonderen van een prachtige grote gele spanner, namelijk *Ourapterix sambucaria* (de Vliervlinder).

Begin juli bleek een goed moment voor de Nationale nachtvlinder Nacht. Een nadeel is, dat het pas laat donker wordt. Maar gezien de grote belangstelling van vlinders en publiek was dit geen enkel bezwaar en kunnen we terugkijken op een geslaagde avond.

Ook op andere plaatsen in Friesland waren excursiepunten, namelijk in St.Nicolaasga (Andy Saunders) en Bakkeveen (H. en A. Hoornveld) .

Hieronder staat de tabel met waargenomen macro-nachtvinders in Buitenpost (B´post), Bakkeveen (B´veen) en St.Nicolaasga (St.N.) :

Overzicht van waargenomen soorten.

		B´Post	B´veen	St.N
Familie: Wortelboorders				
Hepalus humuli	Hopwortelboorder	1		
Familie: Houtboorders				
Cossus cossus	Wilgenhoutrups	1		
Zeuzera pyrina	Gestippelde houtvlinder	6		4
Familie: Pijlstaarten				
Deilephila elpenor	Gtoot avondrood	7		3
Sphinx ligustri	Ligusterpijlstaart	3		
Sphinx pinastri	Dennenpijlstaart			3
Familie: Eenstaartjes				
Drepana falcataria	Berkeneenstaart			1
Habrosyne pyritoides	Vuursteenvlinder	5	3	2
Ochropacha duplaris	Tweestip-orvlinder	1		2
Tethea ocularis	Peppel-orvlinder	1		

		B'Post	B'veen	St.N
Tethea or	Orvlinder	1		4
Thyatira batis	Braamvlinder	3	1	
Familie: Spanners				
Alcis repandata	Variabele spikkelspanner	3	1	
Biston betularia	Peper- en zoutvlinder	3		1
Cabera exanthemata	Bruine grijsbandspanner	1		2
Cabera pusaria	Witte grijsbandspanner	2	2	3
Calospilos sylvata	Porseleinvlinder	3		
Chloroclystis v-ata	v-dwergspanner	3		
Cidaria fulvata	Oranje bruinbandspanner	2		
Cosmorhoe ocellata	Blauwbandspanner	2		
Deileptenia ribeata	Satijnen spikkelspanner			5
Ectropis crepuscularia	Gewone spikkelspanner		3	5
Epirrhoe alternata	Gewone bandspanner	1	2	
Eulithis populata	Gewone agaatspanner		1	
Eulithis pyraliata	Gele agaatspanner	1		2
Eupithecia tenuiata	Wilgendwergspanner			1
Geometra papilionaria	Zomervlinder			1
Gymnoscelis rufifasciata	Zwartkamdwergspanner	2		3
Hemithea aestivaria	Kleine zomervlinder	10	2	3
Hydrelia flammeolaria	Geel spannertje	2		2
Hydriomena impluviata	Groenbandspanner	1		
Hypomecis punctinalis	Ringspikkelspanner			4
Idaea aversata	Grijze stipspanner	2	2	5
Idaea biselata	Schildstipspanner	2		
Idaea dimidiata	Vlekstipspanner	1		1
Idaea seriata	Paardenbloemspanner			1
Jodis lactearia	Melkwhite zomervlinder			1
Lomaspilis marginata	Gerande spanner	2		1
Lomographa temerata	Witte schaduwspanner	2		2
Macaria alternata	Donker klaverblaadje	1		1
Macaria liturata	Gerimpelde spanner			3
Macaria wauaria	Zwarte w-vlinder		1	
Opistograptis luteolata	Hagedoornvlinder	1		
Ourapterix sambucaria	Vliervlinder	7		3
Peribatodes rhomboidaria	Taxusspikkelspanner	2		
Peribatodes secundaria	Geveerde spikkelspanner			5
Perizoma alchemillata	Hennepnetelspanner			2
Philereme vetulata	Sporkehoutspanner	2		

		B'Post	B'veen	St.N
Plagodis dolabraria	Lindeknotsvlinder	2		
Rhinoprora rectangulata	Groene dwergspanner	3		1
Selenia dentaria	Herculesje		1	
Thera obeliscata	Naaldboomspanner			2
Timandra comae	Lieveling			1
Xanthorhoe fluctuata	Zwartbandspanner	1		
Familie: Tandvlinders				
Furcula bicuspis	Berkenhermelijnvlinder	1		
Gluphisia crenata	Populierentandvlinder	3		1
Notodonta dromedarius	Dromedaris	2		1
Notodonta tritophus	Wilgentandvlinder	1		
Notodonta ziczac	Kameeltje	2		
Phalera bucephala	Wapendrager	3		
Pheosia gnoma	Berkenbrandvlerkvlinder		1	
Pterostoma palpina	Snuitvlinder	1		
Ptilodon capucina	Kroonvogeltje	1		
Stauropus fagi	Eekhoorn	1		2
Familie: Uilen				
Acronicta aceris	Bont schaapje	3		1
Acronicta leorina	Schaapje	1		
Acronicta megacephala	Schilddrager	4		
Acronicta psi/tridens	Psi-uil/ Drietand	1		
Agrotis clavis	Geogde worteluil			2
Agrotis exclamationis	Gewone worteluil	15		2
Agrotis segetum	Gewone velduil			1
Apamea crenata	Variabele grasuil	2		
Apamea monoglypha	Graswortelvlinder	5	1	2
Apamea ophiogramma	Moeras-grasuil	5		
Apamea scolopacina	Bosgrasuil	1		1
Arenostola phragmitidis	Egale rietboorder	1		2
Autographa gamma	Gamma-uil	2		
Autographa jota	Jota-uil	1		
Axylia putris	Houtspaander	20		2
Charanyca ferruginea	Randvlekuil			2
Coenobia rufa	Russenuil	1		
Cosmia pyralina	Maanuiltje	1		
Cosmia trapezina	Hyena	2	4	5
Cryphia domestica	Lichte korstmosuil	1		
Cucullia umbratica	Grauwe monnik	1		

		B'Post	B'veen	St.N
<i>Diachrysia chrysis</i>	Koperuil	2		
<i>Diarsia brunnea</i>	Bruine breedvleugeluil			3
<i>Diarsia mendica</i>	Var. breedvleugeluil			5
<i>Dypterygia scabriuscula</i>	Vogelwiekje			1
<i>Euplexia lucipara</i>	Levervlek	5		
<i>Hadena bicurris</i>	Gewone silene-uil	1		
<i>Hadena compta</i>	Witband-silene-uil	1		
<i>Herminia grisealis</i>	Boogsnuituil	1		1
<i>Herminia tarsicrinalis</i>	Schaduwsnuituil			2
<i>Hoplodrina octogenaria</i>	Gewone stofuil	15		3
<i>Ipimorpha subtusa</i>	Tweekl. heremietuil	1		
<i>Lacanobia oleracea</i>	Groente-uil	1		1
<i>Macrochilio cribrumalis</i>	Stippelsnuituil			1
<i>Melanchra persicariae</i>	Perzikkruiduil	3		1
<i>Mesoligia furuncula</i>	Zandhalmuiltje	2		
<i>Moma alpium</i>	Gevlekte groenuil	1		1
<i>Mythimna ferrago</i>	Gekraagde grasuil	10		1
<i>Mythimna impura</i>	Stompvleugelgrasuil	4		
<i>Naenia typica</i>	Splinterstreep		1	
<i>Noctua pronuba</i>	Huismoeder	1000	4	10
<i>Ochroleura plecta</i>	Haarbos	10		
<i>Oligia fasciuncula</i>	Oranjegeel Halmuiltje		1	
<i>Oligia latruncula</i>	Donker halmuiltje	4	1	
<i>Oligia strigilis</i>	Gelobd halmuiltje	1		
<i>Parascotia fuliginaria</i>	Paddenstoeluil			1
<i>Parastichtis ypsilon</i>	Wilgenschorsvlinder	1		
<i>Protodeltote pygarga</i>	Donkere marmersuil	20	2	30
<i>Rivula sericealis</i>	Stro-uiltje			1
<i>Scoliopterix libatrix</i>	Roesje	1	3	
<i>Trachea atriplicis</i>	Meldevlinder	2	1	1
<i>Xestia c-nigrum</i>	Zwarte c-uil			1
<i>Xestia triangulum</i>	Driehoekuil	4		1
<i>Zansioignata tarsipennalis</i>	Lijnsnuituil	3	13	2
Familie: Donsvlinders				
<i>Euproctis chryorrhoea</i>	Bastaardsatijnvlinder	1		
<i>Euproctis similis</i>	Donsvlinder			1
<i>Leucoma salicis</i>	Satijnvlinder	2		
Familie: Visstaartjes				
<i>Bena bicolorana</i>	Grote groenuil	4		

		B'Post	B'veen	St.N
Earias clorana	Kleine groenuil	1		
Pseudoips prasinana	Zilveren groenuil	1		
Familie: Beervlinders				
Atolmis rubricollis	Zwart beertje	4	1	3
Eilema depressa	Naaldboombeertje			7
Miltochrista miniata	Rozenblaadje	1	3	3
Pelosia muscerda	Muisbeertje			1
Spilosoma lubricipeda	Witte tijger	2	2	1
Spilosoma lutea	Gele tijger	1		

Verslag determinatiedag 15 januari 2011 Jannie Sinnema

's Morgens na de koffie werd Joop Kuchlein direct hard aan het werk gezet door Philip Zeinstra, die enkele bakken met microvlinders uit de Stellingwerfen had meegenomen. Andy Saunders had weer een psi/tridens-uil bij zich, die onder het binoculair op genitaal werd gecontroleerd. Zijn microvlinders werden door Leo Bot eerst zoveel mogelijk van naam voorzien. Vervolgens werden de microvlinders van Siep en Jannie Sinnema bekeken. Gerrit Tuinstra had ook enkele bakken met microvlinders meegenomen, maar had de meeste vlinders zelf al op naam gebracht en liet hier nu zijn determinaties controleren.

Abel en Francisca Jagersma hadden enkele foto's mee en ook Gerrit toonde enkele foto's van Henk Smit uit Lauwersoog, die via laptop en beamer op een muur werden geprojecteerd. Bij de discussie over de determinatie van de vlinders op deze foto's was het prettig dat er meer leden van de vlinderwerkgroep aanwezig waren. De jaarlijkse determinatiedag in Hemrik biedt niet alleen de gelegenheid om moeilijk te herkennen vlinders op naam te brengen, maar ook om gezellig met elkaar te praten over bijvoorbeeld ervaringen in verschillende natuurgebieden of met diverse reizen en vlinderboeken te bekijken.

Aan het eind van de middag bleek dat de vlinderbakken van Gerrit en Philip nog niet klaar waren. Joop nam de rest mee naar huis en ook Leo nam enkele microvlinders mee om thuis het genitaal nog te controleren. Deze determinatiedag was deze keer vooral een microdag en zeer geslaagd met in totaal 13 deelnemers.